

Nationella programrådet för naturbruksprogrammet 2021-02-17

Närvarande ledamöter: Anja Westberg, Anders Johansson, Kristine Wiklund, Michael Insulander, Sara Westholm, Marcus Söderlind, Ulf Uddman, Kristina Ascard, Carina Wallin med ersättare Göran Andersson, Leif Borén, Anders Grahn

Närvarande från Skolverket: Carina Hafrén, Boki Brkovic och Per Fermvik

Närvarande från Regeringskansliet: Tove Mejer (del av tiden)

1. Introduktion

Mötet genomfördes via Teams.

a. Justerare

Till justerare utsågs Sara Westholm

b. Föregående mötesprotokoll

Föregående mötesprotokoll är distribuerat, men det finns en felaktighet i justeringen. En korrekt version skickas hem till justerande ledamot och diarieförs så snart som möjligt.

c. Anmälan övriga frågor

Inga övriga frågor utöver den i förväg anmälda frågan om skoletablering

2. Återkoppling från förmiddagens konferens

a. Yrkespaket och komvux som särskild utbildning på gymnasial nivå

Programrådet diskuterade frågan kring etablering efter gymnasie-särskola och komvux som särskild utbildning och kan konstatera att vissa delar inom naturbruksområdet fungerar väl för den här elevgruppen. Särskilt lyftes då fram områden inom trädgårdsnäringen och arbete med djur. När det gäller det sistnämnda området återfinns de största volymerna sannolikt inom hunddagisverksamhet och liknande.

Programrådet påpekade också att de föreslagna nya yrkespaketen inom gris och växtodling möjligen skulle kunna passa målgruppen på sårvox. Skolverket har kvar att formalisera dessa.

2021-02-17
2 (6)

b. Utredningen om stärkta skolbibliotek och läromedel

De i förväg utskickade frågorna berördes, och det konstaterades att flera av yrkesnämnderna varit i kontakt med utredningen och på ett fördjupat sätt kommunicerat behovet av läromedel i yrkesämnen.

Tove Meijer från utredningen deltog och ställde förtydligande frågor senare under eftermiddagen, men det tas inte upp mer än på det här sättet i detta protokoll.

c. Kvalitet i yrkesutbildningarna

Ledamöterna kunde konstatera att arbetet med EQAVET 2.0 burit frukt och att den nyligen publicerade skriften kring skolors och andras möjligheter att bedöma kvalitet känns genomarbetad och bra. Den har redan fått viss spridning vilket är mycket bra, och förhoppningsvis kommer den att komma till användning. Den kan bland annat vara ett stöd för både skolor, huvudmän och de lokala programråden när det gäller att granska sig själva.

3. Programspecifika frågor och information från Skolverket

a. Apl under pandemin

Skolverket informerar om det pågående arbetet med att kartlägga skolornas svårigheter under året samt hur skola och arbetsliv kan samverka.

Frågan om det kan anses finnas en ökad acceptans för bristfälliga kunskaper och yrkeserfarenheter på grund av årets problematik diskuterades och farhågan att fler elever riskerar att efter examen komma ut i arbetslivet med mycket liten erfarenhet av hur det fungerar, och har missat utbildningsmålen kring yrkeskultur och yrkesspråk med mera.

Avslutningsvis uppmanades alla att via sina nätverk sprida informationen kring Skolverkets stöd som finns lättillgängligt på hemsidan.

b. Webinarium för entreprenörskapslärare

Kort rapportering kring det nyligen genomförda webinariet för entreprenörskapslärare inom naturbruksprogrammet som bedöms ha fallit väl ut.

c. Vuxstatistik

Då tidsschemat inte höll så gjordes denna punkt mycket kort, och kommer sannolikt att återkomma längre fram.

d. Avvikelser

Sista dag för ansökan om riksrekryterande utbildningar och särskilda varianter var 1 februari varpå dessa distribuerades till ledamöterna för genomläsning och kontroll.

I år kom det in ovanligt få ansökningar, möjligen kopplat till pandemin, och för naturbrukets del var det bara en ansökan att behandla. Denna kom från Strömsholm och gällde en särskild variant av hästutbildning som kombinerats med naturguidning.

Några av organisationerna som representeras i programrådet förekommer i ansökan, och de är mycket tydliga med att ansökan målar upp en bild de inte står bakom. För att trots detta säkerställa att risk för jäv inte kan föreligga så deltar inte de ledamöter som är nämnda med namn fullt ut i ärendets handläggning.

Programrådet anser *inte* att det finns en lokal eller regional efterfrågan på de kunskaper och färdigheter som utbildningen ger för ansökan 32112-2021-0002492 från *Ridskolan Strömsholm RS AB, Ridsportgymnasiet*.

e. Experter i ämnesbetygsarbetet

Skolverket informerade kort kring hur det förberedande arbetet med en övergång till ämnesbetyg fortskrider och att de nya ämnesexperterna är igång med sina delar i detta. Tanken väcktes på att sammanföra experterna och programrådet antingen under arbetets gång eller som en del i referensarbetet.

f. Justerade yrkesutgångar

Ledamöterna hade i förväg fått sig tillsända de senaste förslagen till nya yrkesutgångar utifrån den nya programstrukturen. Programansvarigt undervisningsråd kommer att kontakta de berörda ledamöterna för att ytterligare stämma av dessa.

4. Information från organisationerna

a. Djurbranschens yrkesnämnd

Branschen är klart påverkade av pandemin och medlemsorganisationerna har tappat väsentlig del av omsättningen. Inte minst är det tydligt att till exempel hemarbete har gjort hundpensionat nästan överflödiga.

Det är däremot tydligt att sällskapsdjursägandet upplever en boom och att det finns utbildningsbehov hos nya djurägare, det genererar till exempel fler veterinärbesök med mera.

Nya EU-regelverk som påverkar djurhållning är nu sjösatta.

En ny NOVUS-rapport om sällskapsdjur kommer att släppas i mars.

b. Hästnäringens yrkesnämnd

EU-regelverket påverkar även hästnäringen, många registreringar och extraarbete för många hästhållare som innebär mycket administrativt arbete i närtid.

2021-02-17
4 (6)

Läromedelsutmaningen är fortfarande påtaglig. Det finns en plan på läromedel, men detta är satt på paus tills det blir klart hur ämnen kan komma att förändras utifrån ämnesbetyg på gymnasial nivå.

Kvalitetsmärkningen är långsam, men två skolor är på ingång.

Just nu pågår en forskningsstudie kring arbetsmiljö i travstall och ridskolor som drivs av Högskolan i Dalarna och Rise.

c. Naturturismens yrkesnämnd

Naturturismen är skakig i år, och yrkesnämnden skulle behöva lite skjuts framåt.

Certifieringen inom Natures best, internationell säkring av naturturism och hållbar utveckling fungerar väl och det finns verksamheter som får certifiering. Intressant hur det kommer att fungera mot kurserna i den nya inriktningen, men det ser bra ut.

d. Sveriges Lantbruksuniversitet

I höstas togs några studenter emot på campus, men nu är det enbart distans. Studiebesök kan i viss mån göras digitalt. Examinationen är svår att göra digitalt.

Hur man ska göra med praktiska moment inom fjärr- och distansundervisningen är ett ständigt diskussionsämne och det är en noterbar skillnad i studenternas förutsättningar för detta, för vissa fungerar det bra på distans med praktiska moment, för andra inte. Det är mycket prövande för utbildaren att kunna hålla i praktiska moment.

e. Naturbrukets yrkesnämnd

Yrkesprov körs nu äntligen imorgon på Vreta och Jälla. Samarbete med Skolverket kring yrkesprov uppskattas, och alla hoppas att detta arbetas vidare med.

f. Trädgårdsanläggarna

Branschen har inte märkt mycket av pandemin, dock har möten och evenemang har ställts in, till exempel yrkestävlingar.

Nya utbildningsanordnare har etablerats i Nynäshamn och Båstad.

g. Arbetsförmedlingen

AF försöker förhindra att folk blir långtidsarbetslösa, bland annat genom att hålla arbetsmarknadsutbildningarna igång. Inom naturbruket gäller detta främst trädgård med utbildningar inom grönytor, parkskötsel, och anläggning. Även skogsvårdande delar finns med röjning och plantering. Inget stort söktryck föreligger för dessa, men ett visst intresse.

Framtidsutsikter (prognosen) kommer i februari.

Det har tecknats en överenskommelse med LRF kring kompetensförsörjning som kan finnas anledning att följa upp framgent.

h. Sveriges Jordägareförbund

Det är märkbart att intresset för gröna näringar generellt sett har ökat. Viss problematik med kompetensförsörjning till följd av pandemin, förbundet har bland annat tagit initiativ till utbildning för skogsplantörer.

Delar åsikten att naturturismens yrkesnämnd behöver kliva fram och bidra till ett ökat intresse för utbildningar inom området.

i. Lantbrukarnas riksförbund

Branscherna har inte drabbats så påtagligt av pandemin. Daglighandeln har ändrats, mindre andel går till restaurang till exempel.

Det finns en oro för säsongsarbetskraften, hur förutsättningarna ska se ut för inresa från olika länder är till exempel oklart.

j. Gröna arbetsgivare

Föreningen har varit drivande i valideringsfrågor inom skogsbruk, vilket nu är igång och utgör ett bra digitalt verktyg som siktar in sig på SeQF nivå 4.

Arbete pågår med att få in skolor inom ramen för Teknik College.

Ett färskt exempel på hur tokigt det blir när information ges på program- i stället för inriktnings- eller yrkesutgångsnivå är Gymnasiepejlen. Resultatet riskerar att bli totalt missvisande.

k. Kommunal

Jordbruksverket har fördelat projektmedel för 3 år framåt för att förmedla förebyggande arbetsmiljöarbete som kommer kunna vara användbart i undervisningen på programmet.

5. Övriga frågor och avslut

a. Etablering

Den anmälda frågan om etablering diskuterades. Grundproblematiken är att nya skolor tillåts etableras på platser med begränsat elevunderlag, där det redan finns fungerande skolor av god kvalitet och med utbildningar som riktas mot yrken där det idag inte råder någon större brist.

Branscherna hörs i mycket liten omfattning när det gäller nyetableringar, och det kan vara idé för yrkesnämnderna att gemensamt hemställa till Skolinspektionen att dels få påtala problemet, dels komma

2021-02-17
6 (6)

med en önskan att likt lägeskommunen få komma med utlåtande under ansökningsförfarandet.

b. Arvode

Arvodesräkning skickas till Per Fermvik för vidare hantering.

c. Nästa möte

Nästa programrådsmöte är den 13 oktober, och uppkommer behov av arbetsmöte innan dess så görs detta via Teams och sammankallas av Per Fermvik.

Mötet avslutades med förhoppningen att nästa möte som är tänkt att vara i fysisk form på Norra Latin också kan få genomföras så som det är planerat.

Vid protokollet

Justeras

Per Fermvik

Sara Westholm

Undervisningsråd

Ledamot